

ሕብረት

ወህደት እንታይ እዩ?
እቲ ናይ ወህደት ዕድላት
ዑቕባ ኣብ ስዊዘርላንድ

ውህደት እንታይ እዩ?

ውህደት ማለት ኣብ ስዊዘርላንድ ብጽቡቕ እንትሰማምዑ እዩ፤ ኩሉ ሰብ ኣካል ሓደ ማሕበረሰብ ምዃኑ እንተተሰማዕዎ፤ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ንናይ ኩሉ ሰብ ጽቡቕ ነገር እንተተዋፊሩ እዩ። ቀስ ብቀስ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ብዝተኸኣለ መጠን ኣብ ቁጠባዊ፣ ፖለቲካዊ፣ ባህላውን ማሕበራውን ህይወት ክሳተፍ ኣለዎ። ምክብባር፣ ሓባራዊ ሓገዝን ማዕረ ዕድላትን ንጽቡቕ ውህደት ኣገደስቲ እዮም።

እቲ ውህደት ከመይ ይኸይድ ኣሎ?

ውህደት ኣብ መዓልታዊ ህይወት፣ ኣብ ገዛ፣ ኣብ ስራሕ፣ ኣብ ግዜ ዕረፍቲ ይፍጸም። ዝኾነ ሰብ ብነጻ ክንቀሳቐስን ምስ ካልኣት ክራኽብን ክኽእል ኣለዎ ናይ ኩለን ሃገራትን ባህልታትን ሰባትን ብማዕረ ክተሓዙ ኣለዎም፤ ብኣኽብሮት።

ናይ ወጻእተኛታት ግቡእ ውህደት ዝምልከት ሕግታት ኣብ ዓንቀጽ 4 ናይ ፈደራላዊ ሕጊ ወጻእተኛታትን ውህደትን (Loi fédérale sur les étrangers et l'intégration) (LEI) ተዘርዚሩ ኣሎ።

ውህደት፡- ናይ ኩሉ ማሕበረሰብ ሓላፍነት

ውህደት ናይ ኩሉ ሰብ ጉዳይ እዩ። ውህደት ንናይ ኩሉ ሰብ ጥቕሚ እዩ።

መንግስቲ (ኮንፈደራሽን፣ ካንቶናትን ምምሕዳራትን) ከምኡውን ሕብረተሰብ ንኩሉ ማዕረ ዕድላት ከመቻቻዉ ኣለዎም። ናይ ወጻእተኛታት ተሳትፎ ኣብ ህዝባዊ ህይወት ክተባባዕ ኣለዎ።

ውህደት ፈለማ ኣብ እቶም ልሙዳት መዋቕራት ይፍጸም፤ ከምዚ ዝስዕብ፡-

- እቲቤት ትምህርቲ
- እቲ ስልጠና
- እቲ ስራሕ
- ከምኡውን ዓውዲ ጥዕና

ሓደ ሓደ ግዜ ናይ ውህደት ዕድላት ንወጻእተኛታት ናብ ተራ ትካላት ክኣትዉ ንምሕጋዝ የድልየኩም እዩ። ንኣብነት ናይ ውህደት ክፍሊ፣ ምስ ናይ ፈረንሳይኛን ካልኣትን ትምህርታትን፣ ድሕሪኡ ናብ ናይ ሞያ ቤት ትምህርቲ ክትኣትዉ ምእንቲ ትኽእሉ።

ናይ ውህደት ፖሊሲ

ካብ 2014 ኣትሒዙ፣ ኮንፈደራሽን ካንቶናትን ናይ ካንቶናዊ መደብ ውህደት (les Programmes d'intégration cantonaux (PIC)) ይሰርሑ ኣለዉ። እዞም መደባት እዚኦም ንወጻእተኛታት ዝምልከት ዕድላት የጠቓልሉ።

ኣብ ናይ PIC መደብ፣ ዝተፈላለዩ ቦታታት ኣለዉ፡-

- ሓበሬታን ምኽርን
- ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት
- ስልጠናን ስራሕን
- ቁልዕነት
- እቲ “ብሓባር ምንባር (Vivre-ensemble)”
- ቃልሲ ኣንጻር ኣድልዎን ዓሌታውነትን
- ትርጉምን ተርጓምን

ነፍስወከፍ ካንቶን ከከም ድልየቱ ናይ ገዛእ ርእሱ መደባት ይፈጥር።

ካብ 2019 ጀሚሩ፣ ናይ ውህደት ዕድላት ነቶም ካብ ዑቕባ ዝመጹ ሰባት እውን ኣካል ናይዞም መደባት (ኣጀንዳ ውህደት ስዊዘርላንድ (Agenda Intégration Suisse) (AIS)) እዮም።

ኣብ ርእሲ እቲ PICs፣ እቲ ኮንፈደራሽን ካልኣት ሃገራውያን ፕሮጀክትታትን መደባትን ይድግፍ።

ኣብ canton du Jura:- ክልተ ቀንዲ ናይ ውህደት ኣገልግሎታት

- ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻእተኛታትን ቃልሲ ኣንጻር ዓሌታውነትን (Le Bureau de l'intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme (BI))

ኣብ canton du Jura፣ እዚ ቤት ጽሕፈት'ዚ ፖሊሲ ውህደት ወጻእተኛታት ከምኡውን ኣንጻር ዓሌታውነት ዝካየድ ቃልሲ ይፍጽም።

እዚ ቤት ጽሕፈት እዚ ኣብ መንጎ ህዝቢ፣ ምምሕዳር፣ ትካላትን ማሕበራትን ዝርከብ ናይ ርክብ ማእከል እዩ።

እዚ ቤት ጽሕፈት ኣካል ናይ ማሕበራዊ ንጥፈታት ኣገልግሎት ኮይኑ፣ ኣብ ትሕቲ ሓላፍነት ክፍሊ ውሽጣዊ ጉዳያት canton du Jura (Département de l'intérieur du canton du Jura) ይርከብ።

- ናይ Jura ማሕበር ምቕባል ስደተኛታት (L'Association Jurassienne d'Accueil des Migrants (AJAM))

ሓተቲ ውቕባ ናብ AJAM (ናይ ስደተኛታት ፍቓድ B፣ F፣ N ከምኡውን S) ይኣትዉ።

AJAM ኣብ canton du Jura ኣብ ሓድሽ ህይወቶም ይስንዮም እዩ።

እዚ ማሕበር እዚ ሰባት ይሕግዝ፡-

- ሕክምናዊ ክንክን ንምርካብ
- ስራሕ ንምርካብ
- መንበሪ ገዛ ንምርካብ
- ከምኡውን ምስ ናይ Jura ማሕበራዊ ህይወት ውህደት ንክፈጥሩ።

canton du Jura ነዚ ስራሕ ናብ AJAM ኣመሓላፊኡዎ ኣሎ።

AJAM ንማእከል ምትብባዕን ስልጠናን ንደቂ ኣንስትዮን ስድራቤትን (Centre d'Animation et de Formation pour Femmes et Familles (CAFF)) ከምኡውን ማእከል ጥዕና ማሕበረሰብ (la Maison de Santé Communautaire (MdSC)) ይከታተል።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.bonjour-jura.ch/ti/integration/lintegration-cest-quoi

እቲ ናይ ውህደት ዕድላት

ናይ ውህደት ዕድላት ንወጻእተኛታት ምስቶም ልሙዳት መዋቕራት ብዝሓሸ ከተሓሳስርዎን ብቐሊሉ ክኣትውዎን ይሕግዝ። ንኣብነት፡ ትምህርቲ፡ ስልጠና፡ ስራሕ፡ ክንክን ጥዕና። በዚ መገዲ እዚ ወጻእተኛታት ኣብ ህይወት ሕብረተሰብ ብዝበለጸ ክሳተፉ ይኽእሉ እዮም።

1. ሓበሬታን ምኽርን

ናብ canton du Jura ዝኣትዉ ሰባት ብዛዕባ እዚ ዝስዕብ ሓበሬታን ምኽርን ይረኽቡ፡ ንኣብነት፡-

- መዓልታዊ ህይወት
- መሰላትን ግዴታታትን
- ፈረንሳይኛ ትምህርትታት
- ሓገዝ ንእሽቶ ቆልዑ
- ስልጠና
- ስራሕ
- ካብ ዓሌታውነት ምክልኻል።

ኣብ እዋን ምምጻእ፡ ሰባት ናብ ናይ እንኳዕ ደሓን መጻእኹም ክፍሊ ይዕደሙ። እቲ ምምሕዳር እቲ ካንቶን ድማ ይቐበሎም፤ ብዛዕባ ህይወት እቲ ካንቶንን ብዛዕባ ጠቓሚ ኣገልግሎታትን ድማ ሓበሬታ ይህብዎም። ተወሳኺ ሓበሬታን ምኽርን ብዛዕባ ውህደትን ኣንጻር ዓሌታዊነት ምቅላስን እንተ ደሊኹም ምስቲ ቤት ጽሕፈት ርክብ ግበሩ፡-

ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻእተኛታትን ኣንጻር ዓሌታውነትን (Bureau de l'Intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme)

Faubourg des Capucins 20 - 2800 Delémont

ኢመይል፡- secr.bi@jura.ch

ስልኪ፡- 032 420 51 12

ሶኒን ሓሙስን ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:30

ዓርቢ ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:00.

እቲ AJAM ብፍላይ ነቶም ካብ ዑቕባ ዝመጹ ሰባት ናይ ሓበሬታን ምኽርን ኣገልግሎት ይህብ።

ናይ ሰነድ ማእከል ንኩሉ

ኣብ ቤት መጽሓፍቲ ካንቶን Jura ኣብ Porrentruy፡ ማእከል ሰነዳት ንኩሉ ሰብ ክፋት እዩ፤ ንህዝቢ ይኹን ንበዓል ሞያታት። ብዛዕባ ናይ ውህደትን ዓሌታውነትን ዝብሉ ኣርእስትታት ሓበሬታ ይርከብ።

2. ፈረንሳይኛ ትምህርትታት

ፈረንሳይኛ ምምሃር፡ ንሕድሕድኩም ጽቡቕ ክትረዳድኡን ስራሕ ወይ ስልጠና ክትረኽቡ ኣገዳሲ እዩ።

ንመዓልታዊ ጸገማት ንምግባም እውን ይሕግዝ።

ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት ኣብ canton du Jura

እቲ መደብ COMUNICA ካብ መባእታዊ (A1) ክሳብ ላዕለዊ (B2) ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት ንወጻእተኛታት የቐርብ። እዞም ትምህርትታት እዚኦም ክባራት ኣይኮኑን። ኣብ መደብ COMUNICA'ውን ነቶም ፊደላትና ዘይፈልጡ ወይ ንምንባብን ምጽሓፍን ዝጽገሙ ሰባት ዝምልከት ትምህርቲ ኣሎ፤ ናይ ምንባብን ምጽሓፍን ትምህርቲ።

ገለ ምምሕዳራት ከተማታት ናይ ምዝገባ ክፍሊት ብከፊል ይኸፍሉ እዮም።

ማእከል ምንቕስቕስን ስልጠናን ንደቂ ኣንስትዮን ስድራቤታትን (Le Centre d'animation et de formation pour femmes et familles (CAFF)) ንደቂ ኣንስትዮ ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርቲ ይህብ፤ ኣብ ቦትኡ ድማ ናይ ቆልዑ ምክንኻን ኣገልግሎት ይህብ። እዞም ትምህርትታት እዚኦም ክባራት ኣይኮኑን።

ኣብዚ ከባቢ ካልኣት ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት ኣለዉ እዮም።

AJAM ብተወሳኺ ናይ ትምህርትታት ቋንቋ ብፍላይ ካብ ዑቕባ ንዝመጹ ሰባት ይህብ

ናይ ፈረንሳይኛ ደረጃኹም ክንደይ እዩ?

ናይ ሓደ ሰብ ናይ ቋንቋ ፈረንሳይኛ ደረጃ ንምፍላጥ፡ “ እቲ ናይ ቋንቋታት ናይ ምምሃር፡ ምስትምሃር፡

ምግምጋም (CEFR) ዝበሃል ናይ ሓባር ኤውሮጳዊ መወከሲ ማዕቀብ” እዩ ዝጥቀም።

እዚ ማዕቀብ ካብ A1 (መባእታዊ) ክሳብ C2 (ፍጹም) ይዘርጋሕ። ኣብ ሞያዊ ስልጠና፡ መብዛሕትኡ ግዜ B1 ወይ B2 ደረጃ የድሊ።

ፈተነ “fide” ኣብ ስዊዘርላንድ ንናይ መዓልታዊ ህይወት ደረጃ ቋንቋ ፈረንሳይ ይምርምር። ናይ ኣፍ (ቃል) ከምኡ'ውን ናይ ጽሑፍ ቋንቋ ደረጃ ይፍተን። እቲ ውጽኢት ብ “ ናይ ቋንቋ ፓስፖርት (Passeport des langues)” ይወሃብ። እዚ ፓስፖርት'ዚ ስራሕ ንምድላይ፡ ናይ መንበሪ ፍቓድ ንምሕታት ወይ ናይ ስዊዘርላንድ ዜግነት ንምውሳድ ክትጥቀምሉ ትኽእሉ ኢኹም።

3. ስልጠናን ስራሕን

ብዙሓት ሰባት ናብ canton du Jura ክሰርሑ ይመጹ። ብተወሳኺ፡ 5% ናይ ወጻእተኛታት ናብ canton du Jura ናይ ሞያ ስልጠና ንምውሳድ ይመጹ።

እንተኾነ ግን ንወጻእተኛታት ኣብ ናይ ስራሕ ዓለም ምስታፍ ብዙሕ ግዜ ኣጸጋሚ እዩ። እዚ ብብዙሕ ምክንያታት ኣጸጋሚ እዩ፡ ምምሕዳራዊ ኣሰራርሓታት ዝተሓላለኹ እዩ፤ ኣብ ሃገሮም ዘሎ ኣብያተ ትምህርትን ስልጠናን ምስ ናይ ስዊዘርላንድ ተመሳሳሊ ኣይኮነን፤ ካብ ሃገሮም ዝወጸ ተመክሮን ዲፕሎማታትን ኣብ ስዊዘርላንድ ኣፍልጦ ኣይግበረሉን፤ ሰባት ፈረንሳይኛ ጽቡቕ ኣይዛረቡን እዮም፤ ብዙሓት ፈተውትን ኣፍልጦን የብሎምን። ሓደ ሓደ ግዜ ሰባት እናሰርሑ ወይ ስራሕ እናደለዩ ከለዉ ዘይፍትሓዊ ኣተሓሕዛ ወይ ኣድልዎ ይግበረሎም።

ሓገዝ ስራሕ አብ ምርካብ

እቲ ዞባዊ ቤት ጽሕፈት ስራሕ (L'Office régional de placement, ORP) ንሰባት ስራሕ ንምርካብ ይሕግዝ። ክልተ ብሮሹራት ካብ ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻእተኛታት ከምኡ'ውን ኣንጻር ዓሌታዊነት (Bureau de l'Intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme) ዝካየድ ቃልሲ ይርከባ። ኣርእስቲ ዜናታት እነሆ፡-

- “ኣብ canton du Jura ስራሕ ትደልዩ ዲኹም?” (መረዳእታን መሳርሒታትን)
- “ኩሎም ኣብ ስራሕ ማዕረ እዮም። ኣብ ስራሕ ዓለም ዓሌታውነትን ኣድልዎን ንምክልኻል ዘገልግል መምርሒ ሰናይ ልምዲ” (ብፍላይ ንኣስራሕቲ)

ሓገዝ ስልጠና ንምድላይን ንምጅማርን

እቶም PréFOR ከምኡ'ውን PAI + መደባት ናብ ስዊዘርላንድ ንዝመጹ ካብ 16 ክሳብ 25 ዝዕድሚኦም መንእሰያት ዝተዳለዉ እዮም።

እዞም ፕሮግራማት እዚኦም እዞም መንእሰያት ጸኒሖም ናብ ሞያዊ ስልጠና ክኣትዉ ይሕግዝዎም።

እቲ ናይ ድሕሪ ግዴታዊ ስልጠና ኣገልግሎት (ድሕሪ ግዴታዊ ትምህርቲ) ንመንእሰያትን ዓበይትን ሞያዊ ስልጠና ክረኽቡ ይሕግዞም።

AJAM ብተወሳኺ ብፍላይ ነቶም ካብ ዑቕባ ዝመጹ ሰባት ስልጠና ንምርካብ ሓገዝ ይህብ።

4. ቁልዕነት (ካብ 0 ክሳብ 4 ዕድመኦም)

እተን ቀዳሞት ዓመታት ናይ ህይወት ንውሉድ ምዕባለ ኣገደስቲ እየን። ኣብ'ዚ እዋን'ዚ፣ ቆልዑ ብዙሕ ነገራት ይመሃሩ። እቶም ቆልዑ፣ ብፍላይ ኣብ ናይ ትምህርቲ ህይወቶም፣ ጽኑዕ መሰረት ምሃብ ኣገዳሲ እዩ።

ምትብባዕን ስልጠናን ማእከል ንደቂ ኣንስትዮን ስድራቤትን (Le Centre d'Animation et de Formation pour Femmes et Familles (CAFF)) ንወለድን ህጻናትን ናይ ስራሕ መደባት የቐርብ።

ኣብ'ዚ ዓውደ መጽናዕቲ፣ ብዛዕባ ወላዲነት ኢና ንዛረብ። ብዛዕባ'ዚ ኣርእስቲ'ዚ'ውን ንዛረብ ኢና፡-

“ንውላድኹም ኣብ ቤት ትምህርቲ ጽቡቕ ጅማሮ ንክጅምሩ ብኸመይ ከተዳልውዎም ትክእሉ”።

“ንእሽቶ፡ ኣይፋል (Petits:pas)” ብስድራቤታት 2000 ዝቐርብ መደብ እዩ።

እዚ መደብ'ዚ ንዕብየት ህጻናት ድጋፍ ይህብ። ምስ ሕብረተሰብ ንክዋሃዱ ይሕግዞም። ውሉዳት ምስ ወለዶም

እናተጸወቱ ምዝራብ፣ ምንቅስቃስ፣ ዕርክነት ምምስራት፣ ስምዒታቶም ምቁጽጻር፣ ወዘተ ይምሃሩ እዮም።

“Bain de livres (መሕጸቢ መጽሓፍቲ)” ብልዕሊ 80 ቋንቋታት ኣብ ዙርያ መጻሕፍትን ታሪኻትን ንጥፈታት የዳሉ።

መጽሓፍትን ጸወታታትን ብዛዕባ ብሓባር ምንባር (le Vivre-ensemble)፡- ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ባህልታትን

ብዛዕባ ብሓባር ምንባርን ምስ ቆልዑ ንምዝርራብ መጻሕፍትን ጸወታታትን ኣለዉ። ገለ መጻሕፍትን ጸወታታትን

ኣብ Porrentruy ኣብ ዝርከብ Jura ካንቶናል ቤተ መጻሕፍቲ ይርከብ።

ቆልዑን ፈረንሳይኛን

ቋንቋ ወጻኢ ዝሃረቡ ቆልዑ ምስ ቋንቋ ፈረንሳይ ዝሃረቡ ቆልዑ ብዝተኻለ መጠን ቀልጢፎም ክራኽቡ ኣለዎም። ቅድሚ ናብ ቤት ትምህርቲ ምኻዶም ፈረንሳይኛ ምምሃሮም ኣገዳሲ እዩ። መዋእለ ህጻናት፣ መዋእለ ህጻናት ወይ ንወለዲን ቆልዑን ዝወሃብ ፍሉይ ዕድላት ነዚ ንምግባር ጽቡቕ እዩ። ወለዲ ምስ ደቆም ብዙሕ ግዜ ናይ ባዕሎም ቋንቋ ክጥቀሙ ኣለዎም። ኣገዳሲ እውን እዩ። ንኣብነት፡- ብዙሓት ምስ ቆልዑ ይሃረቡ፣ ይሰምዕዎም፣ ብቋንቋኦም ዛንታታት ይነግሩዎም። ኣብ ዕድመ ትምህርቲ ዝርከቡ ቆልዑ እውን ብቋንቋኦም ትምህርቲ ክወስዱ ይኽእሉ እዮም። እዞም ትምህርታት እዚኦቶም፡- ትምህርታት ቋንቋን መበቆል ባህልን (ትምህርታት LCO) ተባሂሎም ይጽውዑ። እዞም ኮርሳት እዚኦቶም መብዛሕትኡ ግዜ ብኤምባሲ ወይ ቆንስል ወይ ማሕበር ናይታ መበቆል ሃገር ይዳለው። ቤት ትምህርቲ ብዛዕባ ናይ LCO ትምህርታት ኩሉ ሓበሬታ ይህቡ።

5. እቲ “ብሓባር ምንባር (Vivre-ensemble)”

ኣብ ከተማና ኩሉ ሰብ ጽቡቕ ክስምዖ ኣለዎ። ነፍስወከፍ ሰብ ኣካል ናይ ሕብረተሰብ ኮይኑ ንናይ ሓባር ጥቕሚ ክእለቱ የበርክት። ነፍሲ ወከፍ ሰብ ኣብ መዓልታዊ ህይወቱ፣ ኣብ ገዛእ ማሕበረሰቡ፣ ኣብ ከባቢኡ ወይ ምስ ጎረባብቲ ክሳተፍ ይኽእል እዩ።

ማሕበራት፣ ጉጅለታት ወጻኢተኛታትን ሃይማኖታዊ ማሕበረሰባትን እውን ነዚ ኣገደስቲ እዮም።

ብወለንትነትምግባር እውን ይከኣል እዩ።

“ብሓባር ምንባር (Vivre ensemble)” ዝድግፉ ፕሮጀክታት ክትፈጥሩ ትደልዩ ዲኹም?

ጠቓሚ ሓበሬታን ምኽርን ኣብዚ ዝስዕብ ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም፡-

ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻኢተኛታትን ኣንጻር ዓሌታውነትን (Bureau de l'Intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme)

Faubourg des Capucins 20

2800 Delémont

ኢ.መይል፡- secr.bi@jura.ch

ስልኪ፡- 032 420 51 12

ሶኒን ሓመስን ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:30

ዓርቢ ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:00.

ንደቂ ኣንስትዮ

ምትብባዕን ስልጠናን ማእከል ንደቂ ኣንስትዮን ስድራቤትን (Le Centre d'Animation et de Formation pour Femmes et Familles (CAFF)) ንስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ናይ ስራሕ መደባትን ንጥፈታትን የቐርብ። እዞም ዓውደ ምጽናዕትታት እዚኦም ፈረንሳይኛ ንምዝራብን ሓደሽቲ ሰባት ንምፍላጥን ዕድል ይህቡ።

ንኹሉ ሰብ (ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን)

LARC፣ ብናይ Caritas Jura ዝምራሕ፣ ንኹሉ ሰብ ክፉት እዩ። ሓደሽቲ ሰባት ክትረኽቡን ክትፈልጡን እትኽእሉ ቦታ እዩ።

ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻኢተኛታትን ቃልሲ ኣንጻር ዓሌታውነትን (Bureau de l'Intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme) ሓደ ሓደ ግዜ ኣብ ጉዳይ ምውህሃድ ወይ ዓሌታውነት ዝምልከቱ ኣርእስታት ኣብ ዙሪያ ጠረጴዛታት ወይ ምርኢት ዝኣመሰሉ ንጥፈታት የዳልዩ እዮም።

6. አንጻር አድልዎን ዓሌታውነትን ምቅላስ

ሓደ ሰብ ዘይፍትሓፊ አተሓሕዛ ይግበረሉሎ ድዩ? ካብተን ካልኣት ዝነኣሰ አኻብሮት ይረኽቡ፤ ምኽንያቱ፡-

- ብመበቆሉ
- ብጾታኡ
- ብዕድምኡ
- ብቋንቁኡ
- ብማሕበራዊ ኩነታቱ
- ብኣነባብርኡ
- ብሃይማኖቱ፤ ስርዓታቱ ወይ ፖለቲካዊ አረኣእያታቱ
- ወይ ብሰንኪ ኣካላዊ፤ ኣእምሮአዊ ወይ ስነ ኣእምሮአዊ ስንክልና?

ስለዚ እዚ ሰብ እዚ ግዳይ አድልዎ እዩ።

ንሕና እውን፡- እዚ ሰብ እዚ አድልዎ ይግበረሉ እዩ ንብል።

ኣብ ሕገ መንግስቲ ስዊዘርላንድ፤ ዝኾነ ሰብ አድልዎ ክግበረሉ የብሉን ዝብል ጽሑፍ ኣሎ።

ዓንቀጽ 261bis ናይ ገበን ሕጊ ኣብ ህዝባዊ ቦታታት ዝፍጸም አድልዎ ይቐጽዕ።

እንተኾነ ግን ኣብ ብዙሕ መዳያት ህይወት አድልዎን ዓሌታውነትን ይርከብ።

ንኣብነት፡- ኣብ ስራሕ፤ መንበሪ ገዛ ክንደሊ ከለና፤ ወይ ምስ ጎረባብትና ኣብ ዘሎና ርክብ።

እዚ ብመልክዕ ዝጎድእ ቃላት፤ መጥቃዕቲ ወይኖውን በደል ክኸውን ይኽእል።

እቲ ዘሕዝን ግን፤ እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ብሕቡእ መንገዲ እዩ ዘጋጥም። ክንርእዮ ኣይንኽእልን ኢና።

ግዳይ ናይ አድልዎ ወይ ዓሌታውነት ዲኹም?

ወይ ናይ አድልዎ ወይ ናይ ዓሌታውነት ተግባራት ሪእኹም ዲኹም?

ስለዚ ምስቲ ቤት ጽሕፈት ርክብ ግበሩ፡-

ቤት ጽሕፈት ውህደት ወጻእተኛታትን ኣንጻር ዓሌታውነትን (Bureau de l'Intégration des étrangers et de la lutte contre le racisme)

Faubourg des Capucins 20 - 2800 Delémont

ኢመይል፡- secr.bi@jura.ch

ስልኪ፡- 032 420 51 12

ሶኒን ሓሙስን ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:30

ዓርቢ ካብ 8:30 ክሳብ 12:00 ከምኡውን ካብ 13:30 ክሳብ 16:00.

ኣብኡ ምስማዕ፤ ሓበሬታን ምኽርን ትረኽቡ።

እዚ ቤት ጽሕፈት እዚ ኣብ canton du Jura ንዝተፈጸመ ኩሉ ናይ አድልዎ ጉዳያት ይጽሕፍንን ይምዝግብንን።

ኣንጻር ዓሌታውነት ክትቃለሱ ትደልዩ ዲኹም?

እዚ ቤት ጽሕፈት'ዚ ኣብ ጸረ ዓሌታውነት ፕሮጀክትታትኩም ምኽሪ ይህበኩምን ይድግፈኩምን እዩ።

7. ትርጉምን ምትርጓምን

ናብ ስዊዘርላንድ ክትኣትዉ ከለኹም ገና ፈረንሳይኛ ኣይትዛረቡን ወይ ጽቡቕ ጌርኩም ኣይትርድእዎን ኢኹም።

ብዙሕ ጊዜ ግን ንሕድሕድኩም ጽቡቕ ጌርኩም ምርድዳእ ኣገዳሲ እዩ።

ንቀለልቲ ኩነታታት መሓዞት፡ ስድራቤት ወይ ኣብ ከባቢኹም ዘለዉ ሰባት ክትርጉሙ ክሕግዙኹም

ክትሓትዎም ትኽእሉ ኢኹም።

ግን ኣገዳሲ ወይ ብሕታዊ ዝርርብ (ንኣብነት ምስ ሓኪም፣ ኣብ ቤት ትምህርቲ ወይ መንግስታዊ ሰነዳት)

እንተሃልይኩም ብሞያዊ ተርጓሚ ክትጽውዑ ይሓይሽ።

ናይ ካሪታስ ስዊዘርላንድ (de Caritas Suisse) "ዓርስኻ ምርዳእ (se comprendre)" ኣገልግሎት ሞያዊ ተርጓሚታት የቐርብ።

ንሶም ናይ ማሕበረሰብ ተርጓምቲ እዮም። ገሊኦቶም ካብ ሃገርኩም ዝመጹ እዮም። ቋንቋኹም ይዛረቡን

ባህልኹም የፈልጡን እዮም። ብኣካል፣ ብስልኪ ወይ ብቪድዮ እዮም ዝሰርሑ። እዞም ተርጓምቲ ኣብ ፍሉይ

መስርሕ እውን ክሕግዙኹም ይኽእሉ እዮም።

ዝያዳ ሓበሬታ (ኢንክኣድሬሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.bonjour-jura.ch/ti/integration/les-offres-dintegration

ዑቕባ ኣብ ስዊዘርላንድ

ኣብ ሃገርኩም ኣብ ሓደጋ ዲኹም ኔርኩም? ዑቕባ ክትሓቱ ድማ ካብ ሃገርኩም ወጺእኩም? ኣብ ስዊዘርላንድ ሕጊ ዑቕባ (LASI) ንሕግታት ዑቕባ ዝገልጽ እዩ። ናይ ሃገራዊ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታት (Le Secrétariat d'Etat aux migrations) (SEM) ንነፍሲ ወከፍ ሕቶ ብጥንቃቄ ይምርምር። እዚ ሕጊ'ዚ ከምዚ ይብል፣ ኣብ ገዛእ ሃገሩ ብምኽንያት መበቆሉ፣ ሃይማኖቱ፣ ዜግነቱ፣ ማሕበራዊ ጉጅለኡ ወይ ፖለቲካዊ ርእይቶኡ ኣብ ሓደጋ ዝወደቐ ሰብ፣ ኣብ ካልእ ሃገር ዑቕባ ናይ ምሕታት መሰል ኣለዎ።

ዕቕባ እንታይ እዩ?

ኣብ መላእ ዓለም ዝርከቡ ሰባት ሃገሮም ገዲፎም ኣብ ካልእ ሃገር ሓገዝ ክደልዩ ይግደዱ። ገለ ሰባት ኣብ ሃገሮም ኣብ ሓደጋ ዝርከቡ እዞም ኣብ ላዕሊ ዝተገልጹ ምኽንያታት ስለዘለዉ እዩ። ካልኣት ሰባት ብሰንኪ ኩናት ክኸዱ ኣለዎም። ስዊዘርላንድ ንስደተኛታት ተባሂሎም ንዝተኣመኑ ሰባት ናይ ዑቕባ (ናይ ስደተኛ ፍቓድ B) ትህብ እያ። እዚ ማለት፡- ውልቃዊ ዕላማ ዝኾኑን ህይወቶም ኣብ ሓደጋ ዝወደቁን ሰባት ማለት እዩ። ስዊዘርላንድ ነቶም ከም ስደተኛታት ኣፍልጦ ዘይረኽቡ ግን ዕቕባ ዘድልዮም ሰባት ንተወሰነ ጊዜ ዕቕባ ትህብ (ጊዜያዊ ፍቓድ F ወይ S) እያ።

ናይ ዕቕባ ፖሊሲ ኣብ ስዊዘርላንድ

እቲ SEM (ሃገራዊ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታት (Le Secrétariat d'Etat aux migrations)) ኣብ ስዊዘርላንድ መን ከም ስደተኛ ኮይኑ ዑቕባ ክረክብ ከም ዝኽእል ይውስን። ነዚ ንምግባር፣ SEM ንነፍሲ ወከፍ ሕቶ ይምርምሮ። ኣብ ሕጊ ዑቕባ (LASI) ዝኸተሎም ሕግታት ናይ ውዕል Genèveን ስምምዕነት Dublinን እዩ። ሓደ ስደተኛ፣ ብሰንኪ መበቆሉ፣ ሃይማኖቱ፣ ዜግነቱ፣ ማሕበራዊ ጉጅለኡ ወይ ፖለቲካዊ ርእይቶኡ ኣብ ሃገሩ ኣብ ሓደጋ ዘሎ ሰብ እዩ። ስደተኛታት እዞም ዝስዕቡ ሰባት እዮም፡-

- ኣብ ሓደ ካብዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ኣብ ከቢድ ሓደጋ ዝርከቡ እዮም፡-
- ብሃገሩ ክሕሎ ዘይምኽኣሉ
- ኣብ ካልእ ክፋል እታ ሃገር ዑቕባ ክትሓትት ዘይምኽኣል

ሃገራዊ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታት (Le Secrétariat d'Etat aux migrations) (SEM) ንነፍሲ ወከፍ ሕቶ ዑቕባ ብጥንቃቄ ይምርምሮ።

ሕጊ ዑቕባ ስዊዘርላንድ ነቲ መስርሕ ዑቕባ ብኸመይ ከም ዝሰርሕ የረድእ። ብተወሳኺ ኣብ ስዊዘርላንድ ናይ ምንባር ዝተፈላለዩ መዳያት ከም መቐመጢ፣ መንበሪ ፍቓድ፣ ናይ ስድራቤት ምትእኽኻብ፣ ናይ ስራሕ ዕድል፣ ማሕበራዊ ሓገዝ፣ ናይ ጥዕና ውሕስነት ከምኡ'ውን ምውህሃድ የረድእ።

ስዊዘርላንድ እውን ናይ Dublin ስምምዕ ትኽተል። እዞም ሕግታት እዚኦም፣ ኣየነይቲ ሃገር እያ ነቲ ሕቶ ዑቕባ ክትምርምሮ ዘለዋ ዝብል ይገልጻ። ብሓፈሻ፣ እቲ ሰብ ንፈለማ ጊዜ ዝሓተተላ ሃገር እያ።

ናይ Jura ማሕበር ንተቐባልነት ስደተኛታት (L'Association Jurassienne d'Accueil des Migrants (AJAM))

AJAM ካብ ዑቕባ (N, F, S ከምኡውን B ፍቓድ ስደተኛታት) ዝመጹ ሰባት ይቕበሉ።

AJAM ኣብ canton du Jura ኣብ ሓድሽ ህይወቶም ይስንዮም እዩ።

እዚ ማሕበር እዚ ንሰባት እዩ ዝሕግዝ፡-

- ሕክምናዊ ክንክን ንምርካብ
- ስራሕ ንምርካብ
- ናይ መንበሪ ቦታ ምርካብ
- ኣብ ውህደት ማሕበራዊ ሂወት Jura።

canton du Jura ነዚ ስራሕ ናብ AJAM ኣመሓላሊፉዎ ኣሎ።

AJAM ንማእከል ምትብባዕን ስልጠናን ንደቂ ኣንስትዮን ስድራቤትን (Centre d'Animation et de Formation pour Femmes et Familles (CAFF)) ከምኡውን ማእከል ጥዕና ማሕበረሰብ (la Maison de Santé Communautaire (MdSC)) ይከታተሉ።

ምውህሃድ ናይቶም ካብ ዑቕባ ዝመጹ ሰባት (ናይ N, F, S ከምኡውን B ናይ ስደተኛታት ፍቓድ)

ናይዞም ሰባት ምውህሃድ ኣብ ሰለስተ ደረጃታት ይካየድ፡-

1. ቀዳማይ ኣቀባብላ፡- ምብገሕን ምርኣይን ድልየታት

ናብ canton du Jura ዝኣትዉ ሰባት መጀመርታ ናብ ሓደ ናይ ሓባር ማእከል ይኸዱ።

ስራሕተኛታት ማሕበራዊ ጉዳያት ናይ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ድልየት ይርእዩን ይግምግሙን እዮም። ብሓባር ናይ ውህደት መደብ ምስ ውልቃዊ ሽቶታት ይሰርሑ።

እዚ መድረሽ ክልተ ሰሙን ይወስድ።

2. ሕብረተሰባውነት፣ ህይወት ኣብ ስዊዘርላንድ ምፍላጥ

እዚ መድረሽ እዚ ሰባት ኣብ jurassienne ሂወት ክዋሃዱ ይሕግዞም (ንጥፈታት ክገብሩን ኣዕርኽቲ ክህልዎምን) ። ማሕበራዊ መማህራንን ማሕበራዊ ስራሕተኛታትን ንሰባት ኣብ ስዊዘርላንድ ሓዲሽ ህይወቶም ክሃንጹ ይሕግዝዎም።

እዚ መድረሽ ካብ 6 ወርሒ ክሳብ 1 ዓመትን ፈረቓን ይወስድ።

3. ሞያዊ ውህደት፡- ስራሕ ምርካብ

ናይ ስራሕ ክኢላታት ኣብ ምርካብን ምዕቃብን ስራሕ ሓገዝ ይህቡ።

እዞም ክኢላታት እዞም ዝስዕቡ እዮም፡- “ኣስልጣኒ ስራሕ”። ናይ ወጻኢ ዲፕሎምኦም ኣፍልጦ ንኸረከብ ወይ ሞያዊ ስልጠና ንኸረኽቡ እውን ይሕግዙ።

እዚ መድረሽ'ዚ ክሳብ መወዳእታ ናይ AJAM ደገፍ ንብዙሕ ዓመታት ዝቕጽል እዩ።

AJAM ክሳብ መግዝ እዩ ዝጸንሕ?

ብሓፈሻ፣ AJAM ንሰባት ክሳብ ስራሕ ዝረኽቡ፣ ከምኡውን ክሳብ ንባዕሎም ዝሰርሑ ዝኾኑ ይሕግዞም።

ውህደት AJAM ካብ ዕቕባ ንዝመጹ ሰባት ቅድመ ምድላዎት የቕርቡ

ንዓበይቲን ንመናእሰይን ናይ ውህደት ዕድላት ኣሎ

1. ንዓበይቲ ዝህቡዎ ዕድላት

ንዓበይቲ ዝቀረበሎም ነገራት እዚ እዩ፡-

- እቲ ናይ ሓበሬታ ዓውደ መጽናዕቲ

ኣብ ስዊዘርላንድ ምስ በጽሑ፣ ሰባት ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ ሓበሬታ ዓውደ መጽናዕቲታት ይሳተፉ።

እዞም ዓውደ መጽናዕቲታት እዚኦም ናይ ግድን እዮም።

እዞም ዓውደ መጽናዕቲታት ብፈረንሳይኛን ብቋንቋ መበቆልን እዮም ዝካየዱ። ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ዛዕባታት ከም
ጥዕና፣ ህይወት ኣብ Jura፣ ስራሕን መንበሪ ኣባይትን ይዛረቡ።

- ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት

ዝተፈላለዩ ናይ ፈረንሳይኛ ትምህርትታት ንኩሎም ሰባት ይቕርቡ እዮም፤ ኣናእሽተንን ዓበይትን፣ ስድራቤት
ዘለዎም ወይ ዘይብሎም፣ ስራሕ ዘለዎም ወይ ዘይብሎም።

እዞም ትምህርትታት እዚኦም ዝተፈላለዩ ደረጃታት ኣለዎም፣ ካብ ጀማሪ (A1) ክሳብ ብሉጽ (B2) ።

2. ንመናእሰይት ዝቕረበ ዕድላት

ክሳብ 15 ዓመት ዝዕድሚኦም ቆልዑ ኣብ ናይ ከተማ ምምሕዳር ቤት ትምህርቲ ይምሃሩ እዮም።

ብሓፈሻ መናእሰይት ኣብ 16 ዓመት ዕድመኦም እዮም ሞያዊ ስልጠና ዝጅምሩ።

ይኹን እምበር ወጻእተኛ መናእሰይት ፈለማ ናይ ፈረንሳይኛን ካልኣት ክእለታት (ንኣብነት ናይ ሒሳብ)

ንምምሕዳሮሽ ፍሉይ ስልጠና ክወስዱ ይኽእሉ እዮም።

ነቶም መናእሰይት ዝህቦም ዕድላት እነሆ፡-

- ጽቡቕ ተሰሪሑ

ካብ 16 ክሳብ 25 ዝዕድሚኦም መናእሰይት፣ ዝኾነ ዓይነት ናይ ትምህርቲ ብቕዓት ዘይብሎም ፈረንሳይኛ
ምምሃር ዝጅመሩ።

እዚ ድክብ'ዚ ነዞም መናእሰይት ናብ ደረጃ A1 ናይ ፈረንሳይኛ ክበጽሑ ይሕግዞም። መሰረታዊ ናይ ሒሳብን
ኮምፕዩተር ሳይንስን እውን የቕርብ።

- PréFor (ንዕላማ ቅድመ ስልጠና)

ካብ 16 ክሳብ 25 ዝዕድሚኦም መናእሰይት ብፈረንሳይኛ ደረጃ A1 ንዘለዎም።

እዚ መደብ እዚ ነዞም መናእሰይት ናብ ሞያዊ ስልጠና ንክኣትዉ ይሕግዞም።

ክሳብ B2 ፈረንሳይኛ እዩ ዘምህር።

ኣብ ሞያታት ሒሳብን ኮምፕዩተር ሳይንስን'ውን ክእለት ይህብ።

- PAI+ (ውህደት ቅድመ ትምህርት)

ካብ 16 ክሳብ 25 ዝዕድሚኦም መንእሰያት ብፈረንሳይኛ ደረጃ B1 ንዘለዎም።

እዚ መደብ እዚ ነዞም መንእሰያት ናብ ናይ ሞያ ዓለም ክኣትዉ ይሕግዞም። ንመንእሰያት ንልምምድ ዝግበር ትምህርቲ (AFP ወይ CFC) የዳሎም።

እዚ መደብ ንሓድ ዓመት ይጸንሕ።

ዝተፈላለዩ ፍቃዳት ኣብ መዳይ ዑቕባ

ሓደ ሰብ ናብ ስዊዘርላንድ ካብ ዝኣቱ ጀሚሩ፣ መንበሪ ፍቓድ ብዙሕ ጊዜ ይቕይር።

እዚ ኣብ ደረጃታትን ውጽኢታትን ናይ ሕቶ ዑቕባኹም ዝተመርኮነ እዩ።

እቲ ሰብ ዝረኽቦ ፍቓድ (N, F ወይ B ስደተኛ) ናይ ሕጋዊ መንነቱ ምልክት እዩ።

ሕጋዊ ኩነታት፣ እቲ ሰብ ኣብ ናይ ስዊዘርላንድ ናይ ዑቕባ ስርዓት ብኸመይ ከም ዝፍለጥ የርኢ።

ዝተፈላለዩ ሕጋዊ ሕግታት (ወይ ፍቓድ) ኣብ ህይወት ሓደ ሰብ ሓደ ዓይነት መሰል ኣይህቡን እዮም።

ንኣብነት፣ ብመሰረት እቲ ፍቓድ፣ እዚ ዝስዕብ ይፈላለ እዩ፡-

- ስድራቤት ናይ ምጥርናፍ መሰል (ንስድራቤት ናብ ስዊዘርላንድ ምምጻእ)
- ናይ ስራሕ መሰል
- መሰል ማሕበራዊ ሓገዝ
- ናይ ጉዕዞ መሰል

እዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ሰንጠረዥ ነቲ ዝተፈላለዩ ፍቓድ ብመሰረት ሕጋዊ ኩነታት ዝገልጽ እዩ

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.bonjour-jura.ch/ti/integration/lasile-en-suisse